Sosiaali- ja terveysministeriö

HE 10/2024 vp, hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi liikennevakuutuslain, Liikennevakuutuskeskuksesta annetun lain ja vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Noora Silmonen
Hallitussihteeri
4.3.2024

Tausta

- Liikennevakuutus on lakisääteinen vahinkovakuutus, jonka tarkoituksena on taata kattava vakuutusturva moottoriajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä vahinkoa kärsineille aiheutuvan esine- ja henkilövahingon varalta.
- Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2021/2118 moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavasta vakuutuksesta ja vakuuttamisvelvollisuuden voimaansaattamisesta annetun direktiivin 2009/103/EY muuttamisesta.
- Direktiivin implementoinnin määräpäivä ollut 23.12.2023
- Ehdotettu voimaantulopäivä 1.5.2024
- Suomalaisen liikennevakuutuksen erityispiirteenä on se, että liikennevakuutuksesta korvataan ajoneuvon käytöstä muille aiheutuvien henkilö- ja esinevahinkojen lisäksi myös vahingon aiheuttaneen ajoneuvon kuljettajan henkilövahinko. Tätä kutsutaan *kuljettajapaikkasuojaksi*.
- Liikennevakuutus on siten pääosin vastuuvakuutuksen luonteinen mutta kuljettajapaikkasuojan vuoksi osin myös henkilövakuutus.

Muutokset ajoneuvon määritelmä 1/3

Lain 2 § Määritelmät muutokset:

- Ajoneuvon määritelmä on oleellinen lain soveltamisalan kannalta, koska liikennevakuuttamisvelvollisuus määräytyy lähtökohtaisesti sen perusteella.
- Liikennevakuutuslain ajoneuvon määritelmä on itsenäinen, eikä se ole sidoksissa ajoneuvolainsäädäntöön.

Muutokset – ajoneuvon määritelmä 2/3

- 2 § Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) ajoneuvolla sellaista moottoriajoneuvoa, joka kulkee mekaanisella voimalla maata mutta ei raiteita pitkin, ja jonka suurin rakenteellinen nopeus on yli 25 kilometriä tunnissa tai suurin nettopaino yli 25 kilogrammaa, sekä painosta riippumatta vuokrattua sähköpotkulautaa, sekä kytkettyä tai irrallista perävaunua, ei kuitenkaan ajoneuvolain (82/2021) 28 §:n 1 momentissa tarkoitettua sähköavusteista polkupyörää;

---

22) *vuokratulla sähköpotkulaudalla* sellaista 1 kohdassa tarkoitettua sähkömoottorilla varustettua astinlaudalla seisten ohjattavaa ja ohjaustangolla varustettua kaksipyöräistä sähköajoneuvoa, jonka rakenteellinen nopeus on enintään 25 kilometriä tunnissa, joka elinkeinotoiminnassa vuokrataan yleisön saataville henkilöiden kuljettamista varten;

Muutokset – ajoneuvon määritelmä 2/3

- Muutos nostaa soveltamisalaan esimerkiksi sähköpotkulaudat, joiden paino ylittää 25 kg tai jotka kulkevat yli 25 km/h. Lisäksi vakuutettaviksi tulevat esimerkiksi kevyet automaattiset tavarankuljettimet ns ”botit”, jotka painavat yli 25 kg.
- Vakuutettava on aina painosta riippumatta sellaiset sähköpotkulaudat, joita vuokrataan elinkeinonharjoittamisen tarkoituksessa kuluttajien saataville henkilön kuljettamista varten

Muutokset – henkilövahingon korvaaminen

34 a §

Vuokratun sähköpotkulaudan kuljettajan henkilövahingon korvaaminen

Vuokratun sähköpotkulaudan kuljettajalle aiheutuneesta henkilövahingosta korvataan vuokratun sähköpotkulaudan vakuutuksesta ainoastaan liikennevakuutuslaissa tarkoitetut sairaanhoitokustannukset.

Vuokrattavat sähköpotkulaudat esityksessä 1/2

- Tilanteessa, jossa vuokrattavan sähköpotkulaudan kuljettajalle sattuu korvattava vahinko tulevat tarpeelliset sairaanhoitokustannukset korvattaviksi sähköpotkulaudan vakuutuksesta
  - Korvattavaksi eivät tulisi esimerkiksi liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (27.3.1991/626) mukaiset korvaukset
- Vakuutusturvan piiriin tulisivat vuokrattavien sähköpotkulautojen kuljettajat, jotka eivät sen piirissä aiemmin olleet
- Kyseessä olisi uusi vakuutusmuoto

Vuokrattavat sähköpotkulaudat esityksessä 2/2

- Varmistetaan hyvä kehitys liittyen elinkeinonharjoittajien sähköpotkulautojen turvallisuusominaisuuksiin sähköpotkulautojen painon lakatessa olemasta määrittävä tekijä vakuuttamisvelvollisuuden osalta
- Vakuuttamisella voi olla myös kannustevaikutus turvallisuuteen panostamisessa, sillä onnettomuuksien vähetessä myös vakuutusmaksut pienenevät
- Vahinkoon ollessa osallisena muitakin ajoneuvoja korvattaisiin vahinkoon syyttömän sähköpotkulaudan kuljettajan vahingot täysimääräisesti, kuten nykyisinkin, syyllisen vastapuolen, esimerkiksi henkilöauton, liikennevakuutuksesta.
- Muutos toisi turvaa myös kolmansille osapuolille, joille korvattaisiin sähköpotkulaudan käyttämisestä kolmansille osapuolille sattuneet vahingot täysimääräisesti.

Kuljettajapaikkasuoja ja eristetty alue

- Liikennevakuutuslakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi säännös 41 a §, jonka mukaan kilpailuun tai lajiharjoitteluun osallistuneelle ajoneuvon kuljettajalle itselleen aiheutuneita henkilövahinkoja ei korvattaisi kyseisen ajoneuvon vakuutuksesta (kuljettajapaikkasuoja). Toisaalta taas liikennevakuutuslain soveltamisalaa ehdotettiin laajennettavaksi siten, että liikennevakuutuslain kilpailuja koskenut eristetyn alueen rajaus poistetaan.
- Tämä tarkoittaa sitä, että ajoneuvon liikennevakuutus kattaisi poikkeuksetta kilpailuja seuraamaan tulleille katsojille mahdollisesti aiheutuneet vahingot. Vahinko saattaa aiheutua esimerkiksi silloin, kun kilpailuihin osallistunut ajoneuvo suistuu radalta ja ajautuu yleisön joukkoon.

Kaivamisesta aiheutuneet omaisuusvahingot

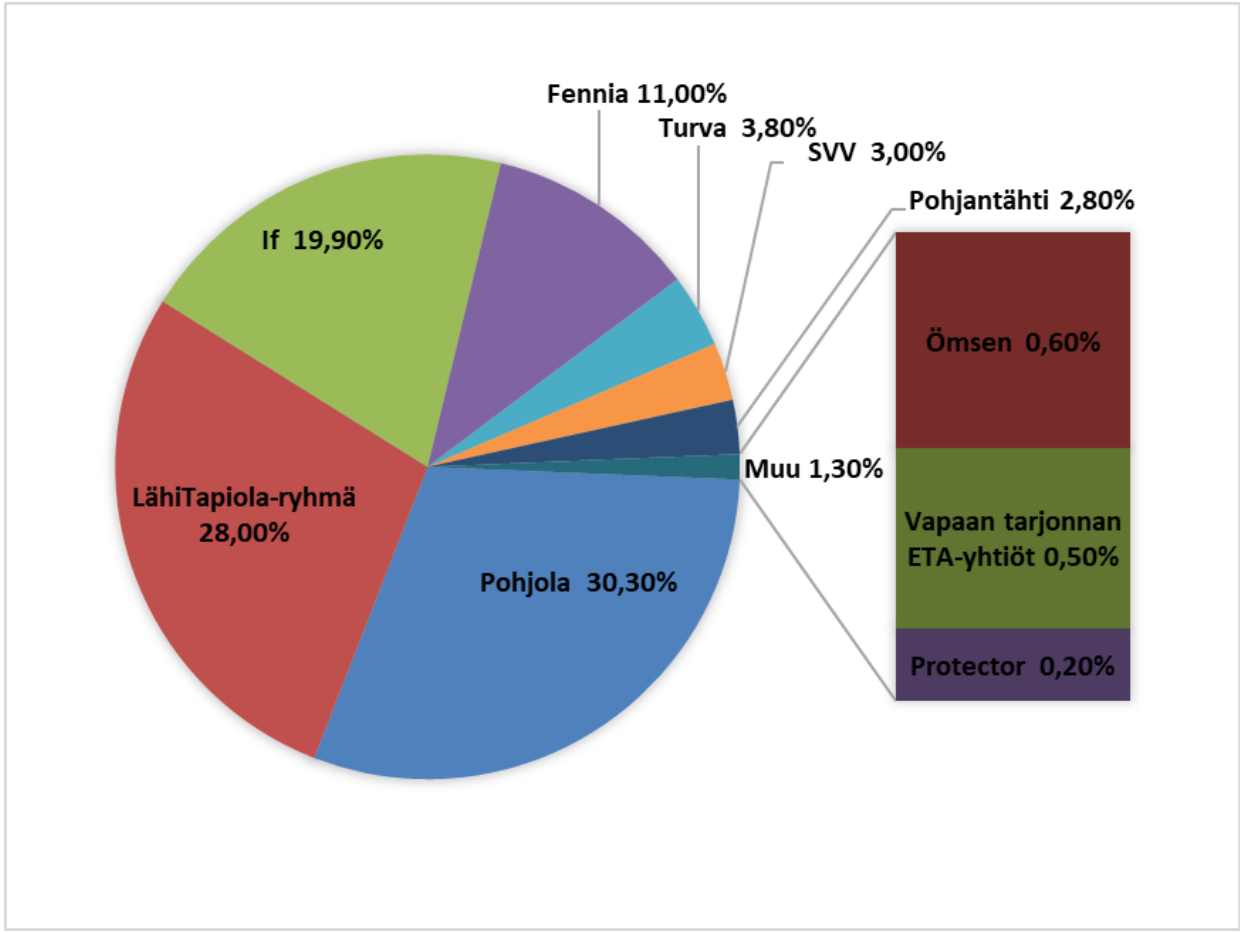
- 42 § pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan moottoriajoneuvolla kaivamisesta aiheutunutta omaisuusvahinkoa ei korvattaisi liikennevakuutuslain nojalla.
- Säännös rajoittaisi jossain määrin omaisuusvahinkojen korvattavuutta liikennevakuutuksesta.

Maksukyvyttömyyspykälät 1/2

- Liikennevakuutuslakiin lisättäisiin säännökset vahingon korvaamisesta vakuutusyhtiön joutuessa maksukyvyttömäksi.
- Vahinkoa kärsinyt, jonka asuinpaikka on Suomessa, voisi esittää korvausvaatimuksen Liikennevakuutuskeskukselle, jos korvausvastuussa oleva vakuutusyhtiö on maksukyvytön.
- Suomen nykyinen yhteistakuujärjestelmä perustuu **toimivaltioperiaatteelle**, jonka mukaan maksukyvyttömän vakuutusyhtiön korvausten mahdollinen rahoitustarve kohdistuu kaikkiin markkinoilla toimiviin vakuutusyhtiöihin samalla tavoin. Sääntely on tältä osin neutraalia.
- Esityksessä ehdotetaan liikennevakuutuksen yhteistakuujärjestelmän muutosta siten, ettei suomalaisen yhtiön maksukyvyttömyyden vuoksi perittävää yhteistakuumaksua voida kohdistaa kaikkiin vakuutusyhtiöihin vaan ainoastaan suomalaisiin yhtiöihin, **kotivaltioperiaatteen** mukaisesti.

Maksukyvyttömyyspykälät 2/2

- Suomalaisen liikennevakuutusmarkkinan markkinaosuudeltaan kolmanneksi suurin vakuutusyhtiö toimii Suomessa sivuliikkeen kautta. Näin ollen kyseinen vakuutusyhtiö, jonka markkinaosuus on 19,9 %, ei osallistuisi Suomessa lainkaan uuden maksukyvyttömyyselimen tai liikennevakuutuksen yhteistakuujärjestelmän rahoitukseen jatkossa.
- Tällä voidaan arvioida olevan jonkin verran merkitystä kotimaisiin vakuutusmarkkinoihin.
- Vaikutukset kasvavat, jos jokin kotimaisista vakuutusyhtiöistä joutuisi maksukyvyttömäksi. Mitä suurempi maksukyvyttömän yhtiön markkinaosuus olisi, sen hankalamaksi tilanne muodostuisi muille kotimaisille vakuutusyhtiöille.
- Samanlainen tilanne voisi syntyä hetkellisesti myös ulkomaisen yhtiön konkurssissa, kun vahinkoa kärsineillä olisi oikeus hakea korvausta Liikennevakuutuskeskukselta, jonka maksuvalmiutta tältä osin voitaisiin turvata vain suomalaisilta vakuutusyhtiöiltä perittävillä maksuilla.

Muut muutokset 1/2

- **Liikennevakuutuslaki**
- 1 § Lain soveltamisala
- 8 § Poikkeukset vakuuttamisvelvollisuudesta
- 19 § Vahinkohistoriatieto
- 32 § Korvausvastuu liikennevahingosta
- 39 a § Ajoneuvoyhdistelmän aiheuttamat vahingot
- 43 § Vakuuttamisvelvollisuudesta vapautetun ajoneuvon aiheuttama vahinko
- 62 § Korvauksen suorittamisen määräaika
- 66 § Velvollisuus pyytää ratkaisusuositusta liikenne- ja potilasvahinkolautakunnalta
- 67 § Korvauksen viivästyminen
- 69 § Korvausedustaja ja korvausasiamies
- 70 § Oikeus vaatia korvausta korvausedustajalta
- 74 § Liikennevakuutuskeskuksen takautumisoikeus
- 86 § Tietokeskus

Muut muutokset 2/2

Liikennevakuutuskeskuksesta annettu laki

- 3 § Liikennevakuutuskeskuksen kustannuksista ja maksuvalmiudesta vastaaminen

Vakuutusyhtiölaki

- 7 § Riskin sijaintivaltio

Kiitos!

Sosiaali- ja terveysministeriö